

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLIX. Decima probatio: quia Eminentissimi Cardinales, Pallavicinus
& Aguirrius, alique viri gravissimi, sapientissimique, Probabilismum à se
aliquando desensum, omnibus hinc inde fundamentis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

erocinia, & si excipiamus Herodis libidinem, & Ammonis lasciviam, quibus tam aperte suffragari non audent, quidquid audent ratio statui, & quidquid tentat cujusque utilitas, id totum abrogantes, quod Deus scripsit in Moysis Tabulis, & quod Ecclesia præcepit fidelibus. Deplorat & Mutius Vitelleschus, ejusdem Societatis alter Generalis in epistola an. 1655 ad omnes Provincias missa, his verbis: Nonnullorum ex Societate sententia, in rebus præsertim moralibus, plus nimio libera, non modo periculum est, ne ipsam everiant; sed ne Ecclesia Dei universa, insignia adferant detrimenta. Omni itaque studio perspiciant (Superiores) ut qui docent, scribuntur, minime hæc regulam in opinionum delectu mutantur. TUERI QUIS POTEST. PROBABILE EST. AUTHORE NON CARET. Verum AD EAS SENTENTIAS ACCEDANT, QUÆ GRAVIORUM, MAJORISQUE MOMENTI AUTHORUM SUFFRAGIIS SUNT FREQUENTATE; QUÆ BONIS MORIBUS CONDUCCANT MAGIS; QUÆ DENIQUE PIETATEM ALERE ET PRODESSE POSSUNT, NON VASTARE, NON PERDERE. Quoniam verò Constitutiones, Decreta, regulas probè callent, de S. Thoma sequendo, de non promovendis ad Cathedras, aut etiam removendis, qui ejusdem doctrinam parvis facere, aut cordi non habere præ se ferunt (PRÆSERTIM SI NOVITATUM AMANTES deprehendantur, qui nullam rationem sunt ferendi) reliquum mihi præterea nihil est, nisi ut hæc ipsa serventur, uti maxime momenti rem, quam ardentissime possum urgere. Videri potest liber Antwerpæ anno 1656. editus, cui titulus, Epistole Præpositorum Generalium ad Patres & Fratres Soc. Jesu. epist. 2. Proinde nec Societatis honori, nec universæ Ecclesiæ bono, nec bonis moribus ac pietati confuissent Amadæus Guimenius, Apologus Casuistarum, Elcobar, Tamburinus, &c. tot laxioribus opinamentis, quorum pleraque Alexander VII. & Innocentius XI. proscripserunt, Casuistarumque Apologiam, & Amadæum Guimenium Vaticano fulmine percusserunt, uti etiam nuper Alexander VIII. Theſim Divionensem de peccato philosophico velut erroneam, & Mussipontanam contra necessitatem divini amoris, velut hæreticam profligavit, exterminavitque. Verum ex ipsa Societate saniorum, securioremque de probabilitate, aliisque questionibus moralibus, doctrinam tradunt Comitulus, Andræas Blancus, Michaël de Elizalde, Thyrsus Gonzales, Societatis hodie Generalis, & alii. Utinam plures! Utinam omnes!

CAPUT XLIX.

Decima probatio: quia Eminentissimi Cardinales, Pallavicinus & Aguirrius, alique viri gravissimi, sapientissimi, Probabilissimum a se aliquando defensum, omnibus hinc inde fundamentis maturius expensis, retractarunt, repudiarunt, abjecerunt; nostram autem doctrinam semel susceptam nullus retractavit.

596 IN eo sapientissimi isti Cardinales Augustini sapientiam imitati sunt, qui cum retulif-

fer istud Tullii de quodam dictum, nullum unquam verbum quod revocare vellet, emisit; ab hac (inquit Augustinus epist. 7. ad Marcellinum) ego excellentia tam longè absum, ut si nullum verbum, quod revocare vellem, protulero, fatuo sim, quam sapienti similior. Ego proinde fateor, me ex eo numero esse conari, qui proficiendo scribunt, & scribendo proficiunt.

Et de Pallavicino quidem apud Thyrsum 597 Gonzales Soc. Generale in lib. de recto usu opin. probab. disert. 13. c. 1. n. 76. extat hoc testimonium 29. Martii 1690. ipsi traditum à R. P. Nicolao Maria Pallavicino, in Collegio Romano Soc. Primario Theol. Scholast. Professore, Episcoporum Examinatore, & S. officii Qualificatore, manu propria scriptum: Eminentissimus Cardinalis Pallavicinus, anno ferè ante mortem, dixit mihi, sibi esse fixum, relinquere post se scripturam, in qua retractare intendebat ea, qua scripserat in lib. de actib. humanis; nempe posse quemquam practice sequi opinionem minus probabilem, & minus tuam, relicta probabiliori: immò sibi fixum omnino esse unumquemque teneri sequi sententiam illam, quam putat esse veram, neque posse ullatenus conformari sententia, quam putat esse falsam. Hæc olim P. Nicolao Pallavicino affirmabat Cardinalis Sfortia.

Idipsum laudatus Generalis n. 92. constare 598 dicit ex ipsius Cardinalis epistolis ad P. Michaëlem de Elizalde de hoc argumento: quarum unam latine reddit, in qua dicit 1°. quòd dum quis (licet cum dubitatione quadam, & ratione in contrarium) judicat actionem lege naturali esse sibi veritam, non potest formare judicium practicum esse permissam... Secundo, ignorantiam invincibilem non esse tam communem, quam à multis præsumitur... Tertio... quòd ut opinio quadam sit probabilis, non sufficit eam defendi à laxioribus nonnullis, parumque accuratis Scriptoribus. Aliàs enim omnis penè licentia atque indecentia fieret probabilis, omnesque leges interirent. Igitur ad bonum Reip. regimen, bonamque disciplinam creaturarum rationabilium, debet probabilitas requirere Sectatores autoritatis tanta, ut homo non dubitaret sequi illos in negotiis momenti maximi, in quibus error, etiam materialis tantum, afferreret damnum non leve. Denique magni peccati reos esse Authores illos, qui, ut potentibus hominibus, vel multitudini placeant, tradunt opiniones morales, quas esse censent falsas. Hoc est enim non modo homines in re gravi decipere, sed etiam legitimo Superiori facere injuriam... distortis verborum suorum interpretationibus, seu iniqua diminutione sua jurisdictionis... Roma 27. Maii 1662.

Cardinalis verò Aguirrius in præfat. ad Tomos 599 Concilior. Hispan. seu Ratione Operis ad Lectorem, suæ retractionis motiva sic enarrat: Sanè non aliter explorarem partes officii nostri, sive hujus eximia dignitatis, ad quam occulto Dei judicio... exiguitatem nostram

evexit sancta memoria Pontifex, & rerum gestarum gloria clarus, Innocentius XI. Cum enim Cardinales, ex vi muneris sui, sint intimi Consiliarii & Coadjutores Romani Pontificis, in ordine ad bonum regimen... totius Orbis Christiani, debent omnes pro virili laborare opere, verbo, ac scriptis in eundem scopum... doctrinamque salutarem, tutorem, imitationi Christi aptiorem, sacris Canonibus conformiorem, ac proinde severiorem porrigere.... Exemplo sint (præter alios) Cardinales sanctissimi Petrus Damiani, Bonaventura, & Carolus Borromæus... Laudandus quoque hoc titulo doctissimus Cardinalis Bellarminus, qui variis in locis, præsertim in aureo illo opusculo, sive epistola ad nepotem suum Episcopum Theanensem, disciplinam veterem sacrorum Canonum, laxitate novarum opinionum extenuatam, instaurare curavit.... Verba illius præcipua exhibeo: si quis velit in tuto salutem suam collocare, &c. ut supra n. 588. Hæc scribebat piissimus ille Cardinalis sub initium hujus sæculi, quando Probabilissimus nondum radices miserat. Quid diceret longè postea, ubi tot monstra opinionum, adversus Moralem Christianam, & disciplinam Ecclesiasticam ac Canonicam eruperunt? Quorum 45. Alexander VII. jure merito damnavit. 65. Innocentius XI. & duas alias præcipuas, peccati philosophici, ac præcepti divina dilectionis negati, Alexander VIII. ut alias omittam ejusdem furfuris.

600 Bellarmini vestigia tandem aliquando pressit Eruditissimus Cardinalis Sforzia, Pallavicinus, ejusdem Societatis. Nam licet in decursu vite Probabilismo cum pluribus aliis adhaesisset; postea re maturius consideratâ, & lectis quibusdam libris doctissimis de eodem argumento, vis subscripsit, & testimonium authenticum sue retractationis dedit R. P. Nicolao Maria Pallavicino... quod apud se retinet modò Reverendissimus P. Thyrsus Gonzales, Generalis Soc. Jesu, Primarius olim Theologia Professor in Salmanticensi Academia, eandem ferè utriusque Cardinalis sententiam ex instituto sequens, cum Michaele Elizalde, alias Cella-Dei, & multis aliis doctis hominibus ejusdem instituti, quorum scripta parantur, suo tempore in lucem proditura...

601 Verùm prolixus essem, si omnes DD. Cardinales, Probabilissimi illius laxi inimicos, & tutiorum, aut saltem palam probabiliorum sententiarum tenaces, tam factis, quam scriptis, jam vitâ functos nominare vellem. Inter tam multos eorundem, qui usque modò sanctitate, aut doctrinâ insigni floruerunt, vix (credo) invenitur aliquis, qui aliter senserit aut docuerit. Immo & ex iis, qui modò superstites sunt, tam intra, quam extra Urbem, præstanti pietate & eruditione conspicuis, ac toti Orbi Christiano notis, quorum judicicia ac sententia mihi frequenter colloquio, ac variis congressibus innotescunt, nemo est (quantùm capio) qui tam in theoria, quam in praxi, non censeat sequendam omnino esse sententiam tutiorem, vel saltem lon-

Tom. I.

gè veriorem, ac probabiliorem. Atque in sacris hisce Congregationibus quotidie occurrunt innumera causæ, quarum decisio ex sacris Conciliorum Canonibus pendet. Ubi autem variae Authorum occurrunt sententia, illa omnino præfertur, quæ, omnibus hinc inde consideratis, tutior videtur, aut juri & æquitati conformior.

Nimirum hic fuit semper spiritus Ecclesie, 602 tam in Pontificibus Romanis, Cardinalibus, & Episcopis, quotquot Canones Conciliorum ediderunt, quam in iis, qui pietatis & doctrina laude illos usque modo imitati sunt. Unde ab initio ferè Pontificatus Alexandri VII. mirum est quo zelo, quâ eruditione & constantiâ quamplurimi Episcopi præstantissimi nominis (non ergo Janсениstæ) partim vitâ functi, partim superstites, Probabilissimum luxuriantem representarunt....

Quot laudes audiuntur Summæ illius Moralis, sex brevibus Tomis comprehensæ, & 603 toties recusæ, hortatu aut jussu Eminentiss. DD. Cardinalium Grimaldi Archiepiscopi Aquisgranensis, & Le Camus, Episcopi Gratianopolitani. In ea verò passim ferè ex puris sacrorum Canonum ac SS. Patrum fontibus thesaurum adversus Probabilistarum commenta, 604 proferuntur....

Sed & laudandus est maximè inter Regulas, clarissimus Ordo S. Dominici, qui hortatu laudati Alexandri VII. vexillum extulit adversus Moralem laxam, per doctissimos alumnos suos, Joannem Martinez de Prado, Joannem Mercorum, Vincentium Baronium, Vincentium Contentonem, Pichinardum, Gonetum, aliosque similes, amplissimo fructu. Et meritò quidem ita se gessit: cum nihil aliud dicere potuerit ab incomparabili suo Magistro, Doctore Angelico, immò & ab Augustino, ac cæteris SS. Patribus, quorum germanam mentem, circa fidem ac mores, ille divino ingenio, & admirandâ claritate explanavit, atque in methodum redegit.

Idem ferè dixerim de multis Religionibus, 605 præsertim militantibus sub regula S. Augustini, S. Francisci, & Carmelitarum. Multi enim viri doctissimi ex iis, intra & extra Urbem, student, ac studuerunt Probabilissimo fructum imponere, abjectâ regulâ illâ lesbiâ, & maleficâ, quâ plerique à fine ferè sæculi præcedentis abducebantur, & feruntur adhuc, non quâ eundum est, sed quâ itur, ut Senecæ verbis utar...

Id etiam curarunt hoc tempore nonnulli celebres Scriptores, aut Doctores Benedictini, veluti in doctissima & observantissima Congregatione S. Mauri Galliarum Joannes Mabillon... Gabriel Gerberon... In Congregatione Helvetica Illustriss. D. Cælestinus Sfondratius, Abbas S. Galli... Sunt & alii plures ejusdem sententiæ (Probabilissimum refellentes) in diversis Congregationibus Benedictinis Italiae, Galliae, ac Germaniae...

Verùm longè antea in Congregatione Benedictina Hispaniæ, non defuit, qui doctrinis 607

M m m m m 2

„ Casuistarum laxis antidotum pararet. Anno
 „ 1653. vivente adhuc Innocentio XI. electus
 „ fuit Generalis ipsius Reverendiss. Magister D.
 „ Bernardus Hontiveros, Primarius Theol. Pro-
 „ fessor, in Ovetensi Academia, Theologus Ma-
 „ jestatis Catholicæ, ac Consultor supremi il-
 „ lius fidei Senatûs, Vir spectatissimæ pietatis,
 „ ac sublimis doctrinæ. Is ab eo tempore acer-
 „ rimè invehebatur adversus laxas Casuistarum
 „ opiniones, & lectionem quorundam ex iis
 „ vetabat subditis ac discipulis, inter quos ego
 „ numerabar. Postea anno 1658. fuit electus
 „ Episcopus Ecclesiæ Calaguritanae, eodem tem-
 „ pore, quo præerant Oxomeni D. Joannes de
 „ Palafox, & Placentinae D. Ludovicus Crespi.
 „ Tres ii Præfules doctissimi pariter & vitæ exem-
 „ plarissimæ famâ, ac scriptis insignes, horta-
 „ tu Eminentissimi Cardinalis D. Balthasarî de
 „ Moscovo & Sandoval, Archiepiscopi Tole-
 „ tani (cujus memoria pariter in benedictione
 „ est) cœperunt communi consilio exagitate
 „ Probabilismum, tunc longè ac latè grassan-
 „ tem. Hontiveros speciatim scriptis suis ea de
 „ re titulum dederat: *Lachryma militantis Ec-
 „ clesiæ*. Verùm anno 1662. . . fractus mortifi-
 „ cationibus, studiis ac laboribus. . . immortuus
 „ fuit operi nondum perfecto. . . Idem ferè ac-
 „ ciderat Palafoxio, qui triennio antè sanctè
 „ obierat, id est anno 1659. . . Denique Epif-
 „ copus Crespius, distentus occupationibus va-
 „ riis, & legatione Majestatis Catholicæ in Ur-
 „ bem, pro causâ Conceptionis, solum potuit
 „ edere disputationes morales selectas, adver-
 „ sus Casuistas prurientes auribus, & nomina-
 „ tim præcipuè adversus Caramuelem. Obiit
 „ verò magnâ sanctitatis opinione relicta eodem
 „ circiter anno 1662.

608 „ Ab iis præstantissimis Episcopis & Scripto-
 „ ribus variis instructus, paucis post annis cœ-
 „ pi dubitare de securitate illa, quàm nobis plu-
 „ rimi alii pollicebantur, in usu opinionum
 „ quarumlibet probabilium. Eò usque enim
 „ communi ferè sensu, aut præjudicio abductus,
 „ in Probabilismo, velut in pulvino, molliter
 „ quiescebam; & plerumque studium meum
 „ (ita ingenuè fateor) situm erat in examinan-
 „ do ponus, an aliquid esset probabile, quàm
 „ in investigando, an esset verum. Detectâ e-
 „ nim probabilitate, nullatenus dubitabam, me
 „ posse illud in praxi sequi, aut aliis consulere.

609 „ Cœpi itaque rem maturius examinare ab an-
 „ no 1671. usque modò, lectis, ac relectis,
 „ ultra prædictos, plurimis Authoribus Recenti-
 „ bus, qui hinc & inde controversiam hanc gra-
 „ vissimam profigantur ex instituto. Deprehen-
 „ di verò ingens periculum salutis, in sectan-
 „ do, aut consulendo aliis Probabilismo, sive
 „ usu cujuslibet opinionis minus probabilis, fa-
 „ ventis libertati, in concursu alterius probabi-
 „ lioris, adherentis præcepto. Idem mihi altè
 „ insedit, ubi utraque apparet probabilis æquè,
 „ aut circiter. Manet enim adhuc res verè du-
 „ bia. . . quidquid plerique Recentiorum distin-
 „ guant inter dubium speculativum, & practi-

cum. Hanc enim distinctionem; quoad con-
 troversiam præsentem, & plurimi alii à trigin-
 ta circiter annis, usque modò, doctissimè re-
 jecerunt. In dubiis autem, & spectantibus ad
 æternam salutem eligendam esse tutiorem par-
 tem, jura clamant, & prudentia ac lex cha-
 ritalis divina, de propria & aliorum salute, ce-
 palam dicitur.

Certè nemo prudens vitam corporis ita negli-
 git, ut audeat uti cibo, aut pharmaco solum pro-
 babiliter sano, quod tamen æquè aut magis pro-
 babiliter censeatur noxium & exitiale futurum.
 Quare, ne exponat se probabili aut probabiliori
 periculo mortis, eligit aliud certò innoxium aut
 saluiferum, Idem ferè accidit circa rem fami-
 liarem servandam, & honores assequendos. Cur
 ergo vita animæ & salus æterna longè pretiosior,
 passim exponatur probabili periculo opinionum li-
 beriorum? Nec reflexiones aliqua, seu judicia
 reflexa ad auctoritatem alienam videntur pro-
 desse aut sufficere, ad formandum judicium mora-
 liter certum & necessarium, de usu licito opinionis
 benignæ, quoad bona animi, potius quàm corpo-
 ris vel fortune, ubi opinio severior æquè aut ma-
 gis urget. Non enim voluntas habet vim imper-
 randi intellectui, ut judicio reflexo censeat ve-
 rum, aut certum moraliter, id quod directo
 judicio estimat falsum aut dubium, aut minus
 probabile.

Quare reflexiones ista ad summum possunt ha-
 bere locum & prodesse, ubi vir doctus & pru-
 dens, rectâ intentione placendi Deo, aut ipsum
 non offendendi, & nullo præjudicio, passione,
 aut utilitate abductus, diligenter inquirat veri-
 tatem, pro qualitate materie, & debitis cir-
 cumstantiis, quando concurrunt invicem contra-
 riarum opinionum inter Scriptores Catholicos, doctos
 & pios. Si post rem examinatam inveniat sen-
 tentiam benignam longè ac palam prevalere opi-
 nioni austeriori, tum auctoritate, & numero
 Patronorum, tum rationibus, & plenè respon-
 dere argumentis contrariis: videtur posse for-
 mare judicium moraliter certum de illius veri-
 tate, & licito usu, & nihil curare rigidiorum
 aliorum opinionem, vel eam reputare ortam
 ex inani scrupulo. Dato enim, aut permissò,
 quòd sententia illa benignior esset falsa in re,
 agens excusaretur à peccato, saltem gravi, ob
 rectam intentionem, bonam fidem, & igno-
 rantiam venialem ex infirmitate humana. Si
 autem post diligentem inquisitionem, inveniat
 opinionem austeriorem æquale pondus habere,
 aut etiam majus, ac proinde veritatem rei esse
 speculativè dubiam; non poterit ullâ reflexione
 formare sibi judicium moraliter certum de illius
 veritate aut usu licito. Quare abstinendum erit
 ab opinione benigniore, & adharendum iustiori,
 sive stanti pro præcepto.

Hac videtur fuisse praxis assidua SS. Patrum, 612
 Pontificum, ac Theologorum, doctrina & pietate
 insignium, à tempore nascentis Ecclesiæ, usque
 ad finem ferè sæculi præcedentis, quo cœpit repu-
 tari securus usus opinionis benignæ probabilis, in
 concursu opinionis austerioris æquè probabilis, aut

probabilioris, per reflexiones antiquis ignotas. Sequebantur enim veteres illi, quod intra annum Ecclesie Catholicae, post rem maturè examinatam oratione ac studio competenti, videbatur verum, aut moraliter certum. Et licet ipsi SS. Patres, aut Doctores celebres, aliter aique aliter, circa varias quæstiones morum censerent, unusquisque tamen pius ac prudens id agebat, vel consulebat aliis, quod, post debitum examen, iudicabat verum, aut saltem longè conformius Canonibus sacris, rationi, & equitati. Neque enim amplius exigi putabat ab homine mortali, infirmo, & ignorantis obnoxio. Alioquin sequebatur tutiorem partem. Exempla plurima posse hoc loco produci, ni quæstionem hanc gravissimam potius excurrendo libandam, quam ex insuetudine dirimendam recepissimus.

613 Et hoc ipsum fere est, in quo videntur convenire Scriptores ac Theologi supra laudati, contra Probabilissimum differentes. Nominatim verò doctissimus & piissimus C. Bellarminus verbis exceptis n. 588. aperte id tradit, immò & loquitur strictius quam plerique ex allegatis, ut consideranti palam erit. Ac certè innocentia vite ipsius, candor morum, & professio minime fucata veritatis, que fulget in ejus scriptis, satis denotant, eundem in agendo, & consulendo, non quævisse probabilia, sed vera; non dubia, aut morali erroris periculo obnoxia, sed secunda & solida.

614 Exeat nunc aliquis Recentiorum quorundam, & propterea Bellarminum, Jansenismi aut Bajanismi arguat. Hanc enim notam, ex eodem doctrina morum severioris capite, innere ausi sunt nonnulli plurimis aliis Catholicissimis Episcopis, Prælatiis, Doctores & Scripserunt, licet nullo fermento hæresos; vel doctrina erronea aspersi, & palam reicientibus illas quinque famosas Theses, ab Innocentio X. & Alexandro VII. fulguratas, atque in iis Illust. Fagnano, quo neminem in sacris Canonibus doctiorem, aut celebriorem etas nostra vidit. Sed calumnia ejusmodi, dum linguariorum oribus quorundam injecto coerceri nequit, contentum, aut risu exhibenda erit, juxta illud vetus adversus convicia injusta: SPRETA EXOLESCUNT. Hæcenus E. C. Aguirrius.

615 Porro ex illo laudatorum Cardinalium exemplo, plurimumque aliorum gravissimorum, doctissimorumque, ut Thyrsi Gonzales, Michaelis de Elizalde &c. qui in retractando probabilissimo eorum exemplum imitati sunt, magnum veritatis argumentum sumitur pro doctrina nostra; utpote quam semel susceptam nemo postea deseruit, ut in oppositam iret. At ex adverso quotidie videmus doctissimos, piissimosque Doctores, atque ex iis præcipuos, deserere probabilissimum, quem prius amplexi fuerant, in doctrinamque nostram ire.

CAPUT L.

Undecima probatio, quia doctrinam nostram nullus Episcopus, nulla Ecclesia, nulla unquam censurâ juridicè proscripsit; Probabilissimam

verò doctrinam, plures Archiepiscopi & Episcopi, itaque penè Ecclesia Gallicana solemnè sententiâ juridicè damnaverunt.

Primò namque Lud. Hen. de Gondrin, 616 Arch. Senonensis, cum tota Ecclesia sua, seu Synodo plus quam sexcentorum Abbatum, Priorum, Decanorum, Parochorum, aliorumque Eruditissimorum virorum, die 3. Septembris 1658. duplici censurâ sic eam perstrinxit.

Prima Censura: hæc doctrina quatenus opinioniones omnes probabiles, que falsæ utique esse possunt, & sæpe sunt, in conscientia tamen tutas asserit, ac proinde cæcæ, id est falsæ, & æternæ legi contrariam regulam sequentibus, immunitatem à peccato, & securitatem spondet: falsa & erronea est, Scripturæ contraria, summam humanarum actionum regulam, legem scilicet æternam destruit, divina legis, & Evangelicæ veritatis amorem & studium extinguit, utriusque necessitatem evacuat, & perniciosam in hominum mentibus securitatem ingenerat.

Alterâ: hæc doctrina, quæ Author sus esse censet, neglectâ probabiliori & tutiore sequi opinionem minus probabilem, & minus tutam (id est amplecti & exequi quod illicitum esse, quam licitum probabilis putes) atque ad probabilitatem opinionis unius Scriptoris auctoritatem sufficere affirmat, falsa & periculosa est; innumeris corruptelis viam aperit; illam bonam conscientiam, quæ secunda est humanarum actionum regula, prorsus extinguit, ac proinde erronea est, ac B. Paulo contraria, & christianos ad certam salutis perniciem inducit.

Secundo, F. de Harlay, tunc Arch. Rothomagensis, postea Paris. 4. Feb. 1659. probabilissimum in Casuistarum Apologia contentum solemnè censurâ proscribens, ait, Authorem illius, sequendo potius aberrationes rationis per peccati corruptionem offuscata, quam regulas divinarum Scripturarum, Sanctos Canones, sacræque Traditionem, prolapsus in excessus, commiseratione dignos, ex quibus palam videre est quid expectandum sit ab humano ingenio sibi suoque sensu relicto. Eos nihilominus excessus pro probabilibus habitos à temerariis propugnatoribus suis. 2. Apologiam illam monstrum quoddam in Theolog. Morali, cujus principia sunt falsa, ratiocinationes fallaces, consecutiones perniciosæ, doctrina Christi Evangelio penitus contraria, in qua collectum sit, & congestum, quidquid corruptionis dissolutio- nisque sparsum effusumque fuerat à magno Authorum numero, qui quæstiones Morales per plura scripserunt secula. 3. Eandem Apologiam damnat ut plurimas continentem propositiones falsas, perniciosas, erroneas, scandalositas, libertinissimum, Ecclesiasticæque disciplina corruptelam invehentes, veruati denique Evangelicæ penitus adversas.

Tertiò, Annas de Levi Vantadour, Bituricensium Arch. 6. Feb. 1659. eundem probabilissimum, Apologiamque condemnavit, ut tutam Ecclesiam subvertentem.